

N:o 11.

Auk. till Riksd. Kansli den 13 Maj 1875, kl. 11 f. m.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 2, i anledning af Herr Axel Odelbergs motion om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående utarbetande af förslag till ny tulltaxa och uppsägande af den med Frankrike afslutade handelstraktaten.

Uti förenämnda, inom Första Kammaren väckta motion (N:o 22) har Herr Odelberg, då, emot hans förväntan, förslag af annan motionär vid innevarande riksdag blifvit väckt om väsentligare nedsättning i de genom franska handelstraktaten och dess konsekvenser redan betydligt nedbragta tullsatserna, deraf hemtat anledning att från sin ståndpunkt i statsekonomiskt hänseende yrka hvad han ansåg för landet nödigt och nyttigt och derföre på vidare anförda skäl hemställt, »att Riksdagen måtte besluta att uti underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville i nåder tillförordna en »Komité, med uppdrag att utarbeta förslag till ny tulltaxa, uti hvilken tullsatserna äro mera än uti den nu gällande afpassade efter landets behof af »skydd för sina näringar, samt att Kongl. Maj:t täcktes dels för Riksdagen »framlägga ett dylikt förslag till tulltaxa så tidigt att det må kunna hinna »pröfvas och antagas för att tillämpas från och med tiden för franska traktatens upphörande, dels nådigst föranstalta om nämnda traktats uppsägande

»att till all kraft och verkan upphöra med utgången af den tid, för hvilken »densamma blifvit afslutad.»

Utskottet, till hvars handläggning denna motion blifvit öfverlemnad, har åt dess innehåll jemte de yttranden, som åtföljde remissen, egnat sorgfällig uppmärksamhet, men funnit sig icke kunna i någon måtto dela motionärens åsikter hvarken i fråga om betydelsen af de utaf honom åberopade statistiska uppgifter, såsom utmärkande en mera skenbar än verklig förbättring i vårt lands ekonomiska ställning under den tid franska handelstraktaten varit tillämpad, eller beträffande det af motionären förordade skyddssystemet, såsom medel att, till verkligt gagn för landet, höja den industriella verksamheten.

För riktigt bedömande af ett lands ekonomiska ställning öfver hufvud äfvensom af dess industriella verksamhet vid vissa tidsmoment är det visserligen icke nog att allenast taga i betraktande vaxlingarne i införseln och utförseln af några få varuslag, icke ens att uppställa jemförelser emellan in- och utförseln i sin helhet, om värdet af dessa varubyten ock kunde med nöjaktig noggrannhet bestämmas; mångfaldiga andra och ingalunda mindre viktiga faktorer måste härvid komma under öfvervägande, så vida man icke skall missledas i sitt omdöme. Om, för att endast anföra ett par exempel, hemtade från de sista årens erfarenhet hos oss, landets egna fabriker för tillverkning af beklädnadsämnen röna liflig afsättning för en efter förmåga uppdrifven tillverkning, men införseln af utländska beklädnadsämnen ändock och ännu mera stiger, emedan förbrukningens behof icke annorledes kan fyllas, icke bevisar den ökade införseln att landets ekonomiska ställning är svag eller att den inhemska fabriksverksamheten är hämmad. Ännu mindre kan en ökad införsel af maskinerier och redskap, samtidig med stark sysselsättning vid de inhemska maskinverkstäderna, anföras såsom bevis om svag ekonomisk ställning eller om hämmad industriel verksamhet. Dylika förhållanden utmärka, enligt Utskottets tanke, alldeles motsatsen af hvad motionären i de af honom, utan någon jemförelse med vår näringsstatistik i öfrigt, åberopade införselsuppgifter trott sig finna.

Huruvida, på sätt motionären vidare antydt, det för vårt land vore lyckligare att mindre af urproduktningarnes och mera af fabriksindustriens alster vore föremål för folkets verksamhet och landets export torde, om frågan allsidigt pröfvas, åtminstone finnas ganska tvifvelaktigt; en långt drifven industriel verksamhet saknar icke sina mörka sidor; men hvad deremot, enligt Utskottets tanke, icke bör vara tvifvel underkastadt, det är, att intet civiliseradt land, huru det än ordnar sin verksamhet, kan inom sig sjelft fylla alla sina behof och göra sig oberoende af varubyte med andra länder, likasom att för detta varubyte, såsom för utbytet af arbetsprodukter man och man emellan, en hvar, fri från konstlade band, föredrager att åstad-

komma det eller de slag af produkter, hvilka han af anlag och öfriga omständigheter ser sig i tillfälle att med största fördel frambringa och för hvilka han vid utbytet erhåller den högsta valutån. Och härmed är Utskottet inne på frågan om skyddssystemet, hvars bibehållande och utveckling motionären förmenar vara för vårt lands ekonomiska ställning och våra näringars framgång nyttigt och nödvändigt.

Enligt Utskottets föreställning är detta system emellertid på goda skäl redan hos oss principiellt förkastadt och frågan nu mera endast den, att med aktgifvande på de anspråk, som en tidigare lagstiftning grundlagt, varsamt öfvergå till alltmera fullständig tillämpning af den frihet, som äfven näringslifvet för sin sunda och sjelfständiga utveckling behöfver. Vid sådant förhållande anser Utskottet öfverflödigt att nu ingå i vidare vederläggning af motionärens förord för nämnda system.

Och då den med Frankrike gällande handelstraktaten icke mindre än den samtida sjöfartstraktaten med samma land, enligt Utskottets öfvertygelse, beredt och fortfarande bereder de förenade rikena öfvervägande fördelar samt det fördenskull ingalunda vore önskvärdt, att densamma från svensk sida uppsades, får Utskottet hemställa,

att Herr Odelbergs ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 Maj 1875.

På Utskottets vägnar:

A. G:SON BENNICH.

Reservation:

af Herr *A. Odelberg*: "Då Utskottet, såsom det uttrycker sig, icke kunnat i någon måtto dela mina åsikter, hvarken i fråga om betydelsen af de i motionen åberopade statistiska uppgifterna eller beträffande det af mig förordade skyddssystemet såsom medel att höja den industriella verksamheten, och jag deremot å min sida icke finner mig tillfredsställd än mindre öfvertygad af de skäl till afstyrkande af motionen, som Utskottet åberopat,

så anser jag mig icke böra underlåta, att, i form af reservation, något fullständigare än som skett uti den i hast sammanskrifna motionen, utveckla de åsikter, vid hvilka jag fasthåller nu lika orubbligt, som då motionen afgafs, och detta så mycket hellre, som Riksdagen genom sina beslut rörande tullbetänkandet och genom flera under diskussionen derom afgifna yttranden, icke otvetydigt gifvit tillkänna, att man väntar franska traktatens upphörande vid utloppet af den tid för hvilken densamma blifvit afslutad och i och med detsamma en revision af nu gällande tulltaxa.

Min motion afser hufvudsakligen att genom uppsägande af den franska traktaten af den 10 Mars 1865, utaf hvilken alla våra viktigare tullsätser äro beroende, återvinna åt vårt land den frihet i handling rörande bestämmande af villkoren för det nationela bytet, hvarförutan all frihet i andra hänseenden är blott half och ofta kraftlös, ty på landets ställning i ekonomiskt hänseende beror dess förmåga att upprätthålla sin sjelfständighet och att följa i jembredd med andra nationer på människoslägtets, af försynen anvisade väg, till fysisk och moralisk förbättring, och på den ekonomiska ställningen åter utöfva de lagar, som bestämma sättet och villkoren för varu-bytet med andra nationer, det största inflytande.

Sedan den åsigt blifvit herrskande bland Sveriges statsmän att nationens fördel bäst sågs till godo om andra länders produkter kunde hos oss tillhandahållas för bästa möjliga pris, afslöts den franska traktaten, troligen i syfte, att bereda oss denna tvetydiga fördel; och detta utan all hänsyn till underlättande af export utaf våra egna produkter, och med förbiseende af, att de betingade fördelarne för vår skeppsfart i alla fall, utan uppoffring från vår sida, några månader senare skulle erhållas. Att det åsyftade målet vunnits, kanske långt fullständigare än traktatens upphöfsmän väntat det, bevisas bäst af den så oerhördt stegrade konsumtionen af utländska varor, hvarom den år efter år tilltagande importen bär det mest ojäfviga vittnesbörd. Ehuru jag med Utskottet instämmer deruti, att för bedömande af ett lands ekonomiska ställning öfver hufvud, äfvensom af dess industriela verksamhet vid vissa tidsmoment, det icke är nog att allenast taga i betraktande *vexlingarne* i införseln och utförseln af *några få varuslag*; så vågar jag dock det påståendet, att förhållandena gestalta sig annorlunda, då det icke är fråga om *vexlingar* uti, utan ett oupphörligt ökande af importen, och detta icke af några få varuslag, utan af nästan alla och i främsta rummet af de mest nödvändiga, som vi med få undantag kunna och böra sjelfve producera. På de statistiska uppgifterna om landets export och import fäster jag således fortfarande stor vikt, och kan således ej underlåta, att, såsom ett bestyrkande för mina uttalade åsikter och, i öfrigt, till den kraft och verkan det kan medföra, här anföra några siffror, för att visa huruledes importen af några bland de viktigaste förbruknings- och nödvän-

dighets-varor stigit under de 10 år som sluta med 1873, det sista rörande hvilket officiella uppgifter finnas att tillgå.

	Importen utgjorde			
	år 1864.		år 1873.	
Beredda hudar eller läder	380,700	Skålp.	2,244,800	Skålp.
Väfnader: af bomull, oblekta, ofärgade	44,200	„	482,500	„
„ „ blekta, färgade .	244,500	„	1,059,100	„
„ „ tryckta, pressade	201,000	„	801,000	„
„ „ ylle, filter, mattor	131,000	„	320,800	„
„ „ andra slag	938,700	„	3,609,900	„
„ af linne o. hampa, lärft, damast	45,900	„	162,700	„
„ af „ „ segelduk	177,300	„	1,074,000	„
Fläsk	42,000	C:tr	236,500	C:tr
Kaffe	15,650,400	Skålp.	26,555,200	Skålp.
socker, raffineradt	5,911,700	„	24,802,400	„
Vin, på fastager	3,101,900	„	6,844,600	„
„ på buteljer	64,000	Kn:r	221,500	Kn:r
Fossila oljor	1,590,000	Skålp.	19,706,000	Skålp.
Papper	405,200	„	3,182,500	„
Tågvirke	169,700	„	1,783,000	„
Redskap och maskiner för	1,904,900	Kronor	11,657,500	Kronor.

Då landets folkmängd under det ifrågavarande årtiondet 1864—1873 ökat sig med endast 3,13 procent, men importen så oerhördt vuxit, att densamma af vissa nödvändighetsvaror fördubblats tre à fyra gånger, ja ända till tiodubblats, så framställa sig själfmant följande frågor: huru lefde befolkningen i vårt land fordom? hvarmed klädde och födde sig då det svenska folket? huru skall förbrukningen gestalta sig i framtiden, om man fortgår på den nu beträdda banan? och hvarifrån skola medel slutligen tagas till betäckande af den oupphörligt växande importen?

Må ingen tro att jag med oblida ögon ser en tilltagande förbrukning, som har naturliga grunder, d. v. s. är frukten af nationens egen arbetsfrit och industri, en sålunda förhöjd konsumtion är tvärtom välkommen för hvarje fosterlandsvän, då den angifver en stigande välmåga; men då konsumtionen tilltager i sådana proportioner, som nu hos oss är fallet, då tillvexten uti densamma hufvudsakligen underhålles af importen, då vi till dennes betäckande icke hafva stort annat att erbjuda än oarbetadt trä, halfarbetadt jern och omalen spanmål, då bristen eller den summa, hvarmed importens värde öfverstiger värdet af exporten, redan nu och sedan flera år måst fyllas genom de utifrån upplånade hundratal af millioner, på hvilka Riksgälds-kontoret, Banken, Hypotheks-inrättningarne m. fl. draga vexlar,

hvilka utgå såsom valuta för införskrifna varor och till betäckande af importörers förbindelser hos utländske köpmän och fabrikanter, då måste ställningen förefalla betänklig och tanken riktas åt det håll, hvarifrån en ändring till en mera sansad ekonomi kan vara att förvänta. När härtill kommer att bland importerade varor intaga klädespersedlar ett högst betydande rum, att knappt i någon gren af importen en sådan tillväxt egt rum, händyande på inhemska fabrikers oförmåga att uti tillverkning hålla jemna steg med förbrukningen, och kanske äfven derpå, att den husslöjd, som fordom fanns i hvarje koja och hvars föremål var att förse familjen med kläder, nu mera till större del åsidosättes, och på vissa trakter alldeles upphört, då ökas bekymren för de faror, hvarföre nationen utsätter sig genom att uti en så vigtig del af sin ekonomi göra sig beroende af den utländska marknaden.

Utskottet är af motsatt mening, då det yttrar, att, om landets egna fabriker för beklädnads-ämnen röna liflig afsättning för en *efter förmåga* uppdrifven tillverkning, men införsel af utländska beklädnadsämnen ändock ännu mera stiger, och om införsel af maskiner och redskap ökas samtidigt med stark sysselsättning vid de inhemska maskinverkstäderna, "utmärker detta alldeles motsatsen af hvad motionären, i de af honom, utan någon jemförelse med vår näringsstatistik i öfrigt, åberopade införselsuppgifter trott sig finna". Den uraktlåtenhet, som Utskottet påpekar, att anställa någon jemförelse emellan importen och vår näringsstatistik i öfrigt skall jag, hvad beklädnadspersedlar vidkommer, söka att, efter förmåga, till någon del afhjelpa genom anförande af följande sammanställning rörande tillverkning och import under åren 1864 och 1873.

Af kläde, hel- och halfylletyger tillverkades år 1864 till

ett värde af	11,068,000 k:r
importerades för	4,515,000 k:r

Summa till förbrukning för 15,583,000 k:r

deraf inhemska vara	71,02 procent
samt importerad	28,98 procent

Af samma väfnader tillverkades år 1873 till ett värde af	14,280,000 k:r
importerades för	16,409,000 k:r

Summa till förbrukning 30,689,000 k:r

deraf inhemska vara	46,56 procent
importerad	53,44 procent

Af bomullstyg tillverkades år 1864 till ett värde af	2,691,000 k:r
importerade för	1,996,000 k:r

Summa till förbrukning 4,687,000 k:r

deraf inhemsk vara 57,45 procent
 importerad 42,55 procent
 Af samma väfnader tillverkades år 1873 till ett värde af . 9,304,000 k:r
 importerades för 7,098,000 k:r
 Summa till förbrukning 16,402,000 k:r

deraf inhemsk vara 56,72 procent
 importerad 43,28 procent
 Härvid torde böra anmärkas, att anledningen till den ringa så väl tillverkning
 som import af bomullstyg år 1864 var det, då ännu ej slutade, amerikanska
 inbördeskriget, som hämmade all bomullstillförsel till den europeiska mark-
 naden. Af linne och hampväfnad samt segelduk tillverkades år 1864 för
 ett värde af 704,000 k:r
 samt importerades för 627,000 k:r

summa tillverkning och import 1,331,000 k:r
 deraf inhemskt 52,90 procent importeradt 47,10 procent
 Af samma varor tillverkades år 1873 för ett värde af . . . 1,345,000 k:r
 samt importerades för 2,260,000 k:r

Summa tillverkning och import 3,605,000 k:r
 deraf inhemskt 37,31 procent, importeradt 62,69 procent
 Af strumpor, kalsonger, tröjor och andra trikot-varor tillver-
 kades i landet år 1864 till ett värde af 498,000 k:r
 importerades för 342,000 k:r

Summa 840,000 k:r
 deraf inhemskt 59,28 procent import 40,72 procent
 Af samma varor tillverkades år 1870 till ett värde 829,000 k:r
 importerades för 1,793,000 k:r

Summa 2,622,000 k:r
 deraf inhemskt 31,61 procent, importeradt 68,39 procent, sammanlagda värdet å in-
 hemsk tillverkning och import af dessa fyra beklädnadsartiklar utgjorde
 år 1864 Kronor 22,441,000: —
 deraf inhemskt 66,66 procent, import 33,34 procent.
 år 1873 „ 53,180,000: —
 deraf inhemskt 48,31 procent, import 51,69 procent.

Fastän således vår väfnadsindustri "efter förmåga" utvecklats, har denna förmåga samtidigt utvecklats till en allt större och farligare oförmåga att beherrska den inhemska marknaden.

Vår industri i allmänhet, så i ena som andra riktningen, är temligen ny och föga utbildad, icke derföre att densamma, såsom herrar frihandlare påstå, varit förlamad genom ett öfverdrifvet tullskydd, utan derföre, att vårt creditsystem och våra penninginstitutioner icke varit så ordnade, att

någon industri kunnat väckas till lif, vare sig med eller utan skydd. Först sedan privatbankerna och andra penningeverk skapat en förut okänd tillgång på bytesmedel, blef det möjligt för driftiga och dugliga affärsmän, att rikta blicken på inledande af nya industriella företag eller på utvidgande af redan befintliga. Samtidigt med penningeinrättningarnes ordnande lyckades det emellertid att vinna gehör åt det ända sedan början af 1830-talet, och då uteslutande i engelskt intresse, höjda ropet på en friare tullagstiftning. De fordringar i detta hänseende, som till en början voro berättigade, för så vidt de afsågo att ur tulltaxan utgallra alla införselbud och att nedsätta tullsatser, som voro jemförliga med förbud, stegrades efter hand, och vunno, som man då trodde, sin kulmination i den franska traktaten. De stränga frihandlarnes anspråk tyckas emellertid icke blifva tillfredsställda, så länge genom tulltaxan beredes något skydd åt inhemska industri, för så vidt man ej får antaga att den behandling, som nyligen vederfarits Bevillnings-Utskottets tullbetänkande, antyder en återgång till mera sans uti denna viktiga gren af vår ekonomi. Den ökade lifaktighet, som visat sig inom industriens och näringarnes område under det senast förflutna årtiondet, åberopas såsom bevis för hvad fri täflan med utlandet kan åstadkomma, då det tvärtom torde vara den, med ingången af 1860-talet började, och under samma årtionde i tal och handling visade oginheten och hårdheten mot svensk industri, som hindrat de svenska näringarnes uppblomstring till den, likväl ganska anspråkslösa, höjd och styrka, som erfordrats för att kunna förse landets behof och icke nödgas uppgifva den inhemska marknaden till arf och eget åt främmande länders fabrikanter. Jag vågar helt lugnt det påståendet att om icke frihandels-theorierna om "köpa för godt pris" varit de förherrskande och bestämmande under de senaste 15 å 20 åren, om man följt den praktik, som vid byggande af jernvägar, likasom uti andra grenar af industriell verksamhet, gjort sig gällande i andra länder, att nemligen utan hänsyn till priset, hufvudsakligen, ja ofta uteslutande använda inhemska materialier och fabrikanter, så skulle vi nu icke behöfva från utlandet införa redskap och maskiner för tio och en half millioner kronor mer än vi exportera, icke jernvägsskenor för mer än 5 1/2 millioner, icke heller manufakturvaror, såsom väfnader, kläder och dylikt för 37 millioner utöfver den obetydliga exporten af dylika varor, värd två millioner, en mindre betydlig import skulle också haft det goda med sig, att de utländska länen till större del varit öfverflödiga.

Jag instämmer med Utskottet deruti, att en långt drifven industriell verksamhet icke saknar sina mörka sidor; England kan åberopas såsom exempel. Jag vill äfven gerna medgifva, att "intet civiliseradt land kan inom sig sjelft fylla alla sina behof och göra sig oberoende af varubyte med andra länder"; men det är en himmelsvid skillnad emellan att fylla alla sina

behof och att fylla så godt som inga, icke ens de mest tvingande. Med Kommerskollegii berättelse om Sveriges in- och utförsel år 1873 kan man lätt öfvertyga sig om, att bland alla de mångfaldiga uti sagda berättelse uppräknade varuslag, som hafva sitt ursprung ur industriel verksamhet, är det blott tvänne, utaf hvilka exporten öfverskjuter importen; utaf alla öfriga importerar mer än som exporterar. De ifrågavarande varorna äro papper och arbeten deraf, hvarutaf exporterar för 120,000 kronor mer än som importerar, samt arbetade trävaror; hvaraf, tack vare förnämligast tändstickorna, exporterar till ett värde, som med nära 6 millioner öfverstiger importen. Det är med de af Utskottet omnämnda "urproduktnäringarne" d. v. s. med produkterna af skogsafverkning, grufbrytning, masugnsdrift och smide samt med hafreodling, som vi böra förmedla vårt varubyte, och derhän hafva vi också, tack vare frihandelsteoriernas tillämpning så väl i förhållandet till främmande länder, som i hushållningen inom urproduktnäringarnes område, att dessa lemna icke mindre än 81 procent af hela det värdebelopp, hvar-till vår export uppgår. Nu är det emellertid naturligt, att tillgången på urprodukter icke kan vara obegränsad, och det kan af en eller annan anledning, vare sig sämre konjunkturen för exporten, minskad fruktbarhet hos den till hafreodling använda jorden, uttömda skogstillgångar o. s. v., hända, att en betydligare minskning inträffar uti exporten utaf någon eller några af nämnda artiklar, det kan ock hända att krediten minskas, låneoperationerna försvåras och följaktligen de utifrån sökta lånen väsendtligen fördyras. Om då nationen blifvit väl frånvand att genom egen flit och industri anskaffa det till lifvets nödortoft oundgängliga, så blir väl följden, att behofven måste inskränkas kanske till en icke anad grad. Väl kunde svenska folket i forna tider tåla försakelser af alla slag, sådant var förhållandet innan det ännu fått smaka öfverflödets sötma, men öfvergång derifrån till brist torde kunna väcka en farlig oro. Efter dessa lyckliga tider, då penningar genomströmmat landet i öfverflöd och tillgång aldrig saknats på utländska varor för tillfredsställande af de nyckfulla behofven, kunna komma följder, "som bryta den jemnvigt emellan behofven, och medlen att dem tillfredsställa, som är säkraste grundvalen för samhällets bestånd".

Utskottet yttrar, att skyddssystemet redan är på goda skäl hos oss principielt förkastadt. Vi veta alla, att regeringen och pluraliteten inom representationen beträddt en mot skyddssystemet alldeles motsatt bana, men huruvida de skäl, som dertill föranledt, varit goda, det återstår att bevisa. Att omslag uti statsekonomiska system kunna inträffa, är ingen omöjlighet, sådant har händt både här och annorstädes, och det är just för genomdrifvande af ett sådant omslag, som jag, i landets intresse, efter min förmåga ansett mig böra arbeta. Statsekonomien är icke en exakt vetenskap, som kan uttänkas vid och tillämpas från skrifbordet. Erfarenheten om lokala och sociala förhållanden måste ock tagas till råds, och statsekonomen

bör taga hänsyn till de åtgärder, som i liknande fall vidtagits i andra länder. Det är härtill, som, efter hvad mig tyckes, man här i landet icke tillräckligt beaktat, då man frånträdt tullskydd såsom regel och försatt Sverige uti i detta hänseende ofördelaktigare läge än något annat civiliseradt samhälle. England införde frihandelssystemet för 30 år tillbaka, sedan det landets industri, under skydd af de mest prohibitistiska tullagar, i snart sagdt alla riktningar uppnått högsta graden af fullkomning, och sedan dess herravälde på hafvet icke kunde bestridas; Frankrike har äfven utvecklat sig under det högsta skydd ända till traktaten med England år 1860, som lemnade den utländska handeln i så måtto friare, att tullsatser lindrades för sådana varor, uti hvilkas tillverkning täflan icke var att befara, hvaremot höga tullsatser bibehöllos för alla sådana fabriktionsgrenar, som ansågos vara i behof af skydd mot Englands öfverlägsenhet, t. ex. för jernstillverkningen, hvilken, äfven mot oss, skyddas af en tull, så hög, att alla mer förädlade jernvaror äro från införsel till Frankrike helt och hållet utestängda. Hvad har följden för Frankrike blifvit af denna, ännu gällande protektionistiska tullagstiftning? jo! En högsta utvidgning och fullkomning i industriell verksamhet, som ännu något land uppnått. Äfven Belgien och Tyskland hafva icke lemnat det nödiga skyddet ur sigte, och uti Österrike, der frihandelssatserna vunno gehör i medlet af förra årtiondet, klagas nu bittert öfver de traktater, som under loppet af åren 1865—1868 afslötos med England, Frankrike och Belgien m. fl. länder, ja, man beskyller till och med dessa traktater att hafva i viss mån orsakat den år 1873 började och sedan alltjemt fortfarande handels- och penningekrisen. Obemärkta torde icke heller böra lemnas förhållandena med tullagstiftningen i Amerikas Förenta stater, hvilket land mer än något annat experimenterat i detta hänseende. Under de senaste 60 åren hafva Förenta Staterna 6 gånger ombytt system för tullagstiftning, nemligen trenne gånger, åren 1816, 1833 och 1857 i frihandelsriktning, och trenne gånger, åren 1824, 1842 och 1861, i mer eller mindre strängt protektionistisk anda, alltid med påföljd af näringsarnes förfall under de 22 år af ofvannämnda tidrymd, då låga tullsatser varit rådande, och tvärtom till landets förkofran under de 38 åren med mer eller mindre kraftigt tullskydd. För närvarande och ända sedan 1861 är en i alla afseenden hög protektionistisk tulltariff rådande, och huru Förenta Staternas industri under tiden utvecklat sig, derom vittna, äfven hos oss, den stora mängd af maskiner och redskap samt andra varor, hvarmed vår marknad blifvit under de senare åren från det landet försedd.

Jag tycker mig hafva anledning till följande tvänne frågor: Är Sverige det enda land, der en blomstrande industri kan uppväckas utan ett kraftigt och tillräckligt tullskydd? eller stå måhända Sveriges näringar på den ståndpunkt, att skydd mot utländsk täflan icke erfordras? På den senare frågan

lemnå våra importlistor, efter hvad mig synes, ett otvetydigt nekande svar, och hvad den första betråffar, så kan den blott af framtiden fullständigt besvaras; men redan nu borde hvar och en kunna inse, att ett försök i motsatt riktning mot hvad sekelgammal erfarenhet i andra länder vitsordat såsom ändamålsenligt, kan vara ganska farligt, och att, huru rikt på resurser Sverige än må vara, vi dock icke bort betråda en bana, hvarpå våra förmenta rikedomar så lätt kunna äfventyras.

Af ofvan anförda framgår, att jag fortfarande anser den nuvarande tullagstiftningen i flera hänseenden otillfredsställande, samt att, då villkoret för möjlighet att bereda en åsyftad ändring uti densamma är upphörandet af franska traktaten, jag fortsätter mitt i motionen framstållda yrkande,

att Riksdagen måtte besluta att uti underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville i nåder tillförordna en komité, med uppdrag att utarbета förslag till ny tulltaxa, uti hvilken tullsatserna äro mera än uti den nu gällande afpassade efter landets behof af skydd för sina näringar, samt att Kongl. Maj:t täcktes dels för Riksdagen framlägga ett dylikt förslag till tulltaxa så tidigt, att det må kunna hinna pröfvas och antagas för att tillämpas från och med tiden för franska traktatens upphörande, dels nådigst föranstalta om nämnda traktats uppsågende, att till all kraft och verkan upphöra med utgången af den tid, för hvilken densamma blifvit afslutad.“